

gjort Andet end at tage Lovforslag — jeg tror endogsaa et Aar hele 32 Lovforslag — i Forvaring. Det vil erindres, at det er udtalt officielt her i Thinget, at det, man stræbte hen til, var at arbejde med saa stor Sagsomhed som muligt, og saa vil det jo lyde underligt, om der fra dette Things Side vilde reises en Klage over, at en saadan Fremgangsmaade skete fra det andet Thing. Det vil ikke kunne siges, uden at dette Thing slaar sig selv ganske forstrækkeligt paa Munden. Jeg skal i Henhold til, hvad jeg udtalte i Gaar, indskrænke mig her til at sige, at da min Overbevisning, min Opfattelse, er forskjellig fra det høie Things med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den provisoriske Lov ved Forkastelsen af det nærværende Lovforslag er forkastet eller ikke — det kan som sagt gjerne være, at det høie Thing har en anden Anskuelse; jeg kan kun sige, at dette er min Anskuelse — kan jeg ikke deltage i Afstemningen om Lovforslaget, og da den paagældende Dagsorden, som den høitærede Formand nylig oplæste, netop gaar ud paa at hævde en Aaastand, som jeg finder urigtig, og ligeledes fremtætter en Aaastand, som jeg ikke kan have nogen Mening om før en nærmere Underfølgelse af, hvorvidt de i Grundlovens § 25 forudsatte Betingelser virkelig ere til Stede eller ikke, vil jeg stemme mod den paagældende Dagsorden.

Hansen (Svendborg Amts 2den Valgkreds): Jeg anser den Bevægelse, som under Navn af Riffelbevægelsen har reist sig omkring i Landet, som et Udslag af Noget af det Bedste i vort Folk, og jeg har derfor lige fra Først af hiist denne Bevægelse med Glæde. Jeg har deri set et Vidnesbyrd om, at der i vort Folk er baade Villighed til at værne om Alt det, der er os som Folk kjært, og ogsaa Villighed til at ofre derfor; og det er et ikke ringe Offer, en ikke ringe Selvbefattning, som Folket ved denne Bevægelse frivillig har taget paa sig. Havde man forstaaet dette rigtig, havde man visse- lig handlet anderledes, end sket er med den bekjendte Riffellov, saa vilde man have støttet denne Bevægelse, opmuntret den, gjort Sit til, at den kunde komme til hurtig at opfylde det, som den havde sat sig til Maal. Naar man ikke har gjort det, men derimod efter Gvne gjort, hvad man har kunnet for at lægge Hindringer i Veien for dens Virksomhed, og for at fortrædige de Mænd, som have offret Kraft paa at sætte den Sag igjennem, er det kun et Vidnesbyrd om, hvor lidt man er i Forstaelse med, hvad det er, der rører sig i Folket.

Man har kaldt denne Bevægelse oprørsk, og det fremgaar jo blandt Andet ogsaa af det Cirkulære til Lærerne, hvorom der nylig har været talt. Hvorpaa støttede man dette? Jeg kjender paa nært Hold en Del af de Mænd, og særlig dem, som ere bleve fortrædige mere end Andre for deres Virksomhed i denne Sag, og jeg veed, at Tanken om Oprør har været saa langt borte fra dem som fra Noget. Det beror kun paa, hvad man forstaaer ved Oprør. Der er visse bløde Hjerner, som allerede ikke undse sig ved at tale om, at Folke-thinget skulde sættes ud af Spillet (Afbrydelse). Ja, sættes ud af Spillet. Der- som man tænker sig, at man farer videre fort ad denne Bane, at man omskiftede Forsatningen, med andre Ord udførte, hvad Alle maa være enige om var Statskup, vilde det da kunne kaldes Oprør, dersom Folket med alle de Midler, der staa til dets Raadighed, trampede disse Ukrudtsplanter ned for at skaffe Fred og Orden tilbage i Samfundet? Jeg tror ikke, det vilde blive kaldt Oprør, jeg tror meget mere, at hele den Bevægelse vilde blive prikt, og at de Mænd, der havde sat deres Kraft ind paa at gjenindsføre Lovlige Tilstande i Landet, vilde blive i Historien betegnede som Folkets Velgjørere. Det mærkbare Cirkulære til Lærerne er allerede bleven berørt af det ærede Medlem fra Sorø (Albverti). Jeg vil atter drage dette frem og gjøre opmærksom paa, hvilken rnaadelig Skade den Mand, der skulde staa i Spidsen for Undervisningsvæsenet i Landet, derved gjør den Sag, han skulde arbejde for og være første Mand til at arbejde for. Det er af den aller største Betydning, at Lærerne ikke stilles anderledes i Befolkningen end andre Borgere i Landet. Men idet han forbyder dem at indtræde i Riffelforeningerne, forbyder dem at indtræde i lovlige Foreninger, som man ikke en Gang havde vovet at paastaa ikke være Lovlige — ellers havde man sikkert forsøgt at ophæve dem — idet han forbyder dem at have med saadanne Foreninger at gjøre, stempler han dermed Lærerne som en Klasse med ringere Rettigheder end andre Mænd i Samfundet. Og han gjør mere end dette, for det nævnte Cirkulære indeholder ikke blot et Forbud til Lærerne mod at indtræde i Riffelforeningerne, men det forbyder dem tillige „enhver mod Regjeringen rettet ophidsende Agitation“ og beder Direktionen om „at lægge Lærerne paa Sunde, at dette i Fremtiden ikke vil blive taalt“. Hvad vil det egentlig sige Andet, end at man vil berøve Lærerne deres politiske Rettigheder? Cirkulæret kommer derved ikke blot i Strid med § 87 i Grundloven, men jeg mener i